

C-575/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. szeptember 20.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Verwaltungsgericht Wien (Ausztria)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. szeptember 14.

Kérelmező:

WertInvest Hotelbetriebs GmbH

Építésügyi hatóság:

Magistrat der Stadt Wien

Az alapeljárás tárgya

Környezeti hatásvizsgálat – Városfejlesztési projektek – Küszöbértékek – Az UNESCO világörökségi helyszínei – Mérlegelési mozgástér – Egyedi vizsgálat

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Ellentétes-e a 2014. április 16-i 2014/52/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2014. L 124., 1. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2012. L 26., 1. o.; a továbbiakban: 2011/92/EU irányelv) az olyan nemzeti szabályozás, amely a „városfejlesztési projektek” esetében a környezeti hatásvizsgálat elvégzését legalább 15 ha-s területfelhasználás és 150 000 m²-t meghaladó bruttó alapterület

küszöbértékének elérésétől, valamint attól teszi függővé, hogy egy átfogó, multifunkcionális, mindenesetre lakó- és kereskedelmi épületekkel – a projekt területét meghaladó kiterjedésű, az épületek megközelítését biztosító úthálózatot és a projekt területét meghaladó vonzáskörzettel rendelkező, az ellátást szolgáló létesítményeket is ideértve – történő területbeépítésre irányuló fejlesztési projektről legyen szó? Jelentőséggel bír-e e tekintetben, hogy a nemzeti jog különös tényállásokat állapít meg

- a szabadidő- és vidámparkok, sportstadionok vagy golfpályák (bizonyos mértékű területfelhasználástól, illetve bizonyos számú parkolóhelytől),
- az ipari vagy üzleti parkok (bizonyos mértékű területfelhasználástól),
- a bevásárlóközpontok (bizonyos mértékű területfelhasználástól, illetve bizonyos számú parkolóhelytől),
- a turisztikai szálláshelyek, mint például a szállodák, üdülőtelepek – a segédlétesítményeket is ideértve – (bizonyos ágyszámától, illetve bizonyos mértékű területfelhasználástól, a zárt lakóterületeken kívüli területre korlátozva), valamint
- a nyilvánosság számára hozzáférhető parkolók vagy parkolóházak (bizonyos számú parkolóhelytől)

tekintetében?

2) Megköveteli-e a 2011/92/EU irányelv – különösen a III. melléklet 2. c) pontjának viii. alpontjában foglalt rendelkezésre tekintettel, amely szerint annak eldöntése során, hogy a II. mellékletben felsorolt projektek esetében kell-e környezeti hatásvizsgálatot végezni, „a táj[at], a történelmi, kulturális vagy régészeti jelentőségű területek[et] [helyesen: a történelmi, kulturális vagy régészeti jelentőségű tájak[at] és területek[et]]” is figyelembe kell venni –, hogy a különleges történelmi, kulturális, várostervezési vagy építészeti jelentőségű területek, mint például az UNESCO világörökségi helyszínei tekintetében (az első kérdésben említettéknél) alacsonyabb küszöbértékeket vagy alacsonyabb küszöbértékű kritériumokat határozzanak meg?

3) Ellentétes-e a 2011/92/EU irányelvvel az olyan nemzeti szabályozás, amely az első kérdés értelmében vett „városfejlesztési projekt” vizsgálata során arra korlátozza a más hasonló és térben összefüggő projektekkel való összevonást (összeadást), hogy e tekintetben csak az utolsó öt évben engedélyezett kapacitások összegét – a kérelmezett kapacitást, illetve kapacitásbővítést is ideértve – kell figyelembe venni, ennek keretében a városfejlesztési projekteket, illetve azok részeit a végrehajtásukat követően fogalmilag már nem kell városfejlesztési projekteknek tekinteni, és elmarad annak egyedi alapon elvégzendő megállapítása, hogy a hatások összeadódása miatt várhatóan jelentős káros, zavaró vagy terhelő hatást gyakorol-e a projekt a környezetre, és ezért el kell-e végezni a környezeti

hatásvizsgálatot a tervezett projekt esetében, ha a tervezett projekt kapacitása nem éri el a küszöbérték 25%-át?

4) Az első és/vagy a második kérdésre adandó igenlő válasz esetén: korlátozódhat-e meghatározott védelmi szempontokra, például egy meghatározott terület védelmi céljára a tagállami mérlegelési mozgástér túllépése esetén a nemzeti hatóságok által (a 2011/92/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének, valamint 4. cikke (2) és (3) bekezdésének – ebben az esetben közvetlenül alkalmazandó – rendelkezései alapján) egyedi alapon azzal kapcsolatban elvégzendő vizsgálat, hogy a projekt várhatóan jelentős hatást gyakorol-e a környezetre, és ezért azt környezeti hatásvizsgálat alá kell-e vetni, vagy ebben az esetben a 2011/92/EU irányelv III. mellékletében felsorolt valamennyi kritériumot és szempontot figyelembe kell venni?

5) Lehetővé teszi-e a 2011/92/EU irányelv – különösen a 11. cikkben foglalt jogvédelmi előírásokra tekintettel –, hogy a negyedik kérdésben említett vizsgálatot első alkalommal a kérdést előterjesztő bíróság végezze el (építési engedélyezési eljárásban és saját hatáskörének vizsgálata keretében), amelynek eljárásában a „nyilvánosság” a nemzeti jog előírásai alapján csak rendkívül korlátozott keretek között vehet részt félként, és amelynek határozatával szemben csak rendkívül korlátozott jogvédelem illeti meg az „érintett nyilvánosságnak” a 2011/92/EU irányelv 1. cikke (2) bekezdésének d) és e) pontja értelmében vett tagjait? Jelentőséggel bír-e az e kérdésre adandó válasz szempontjából, hogy a nemzeti jog szerint – a hivatalból történő megállapítás lehetőségétől eltekintve – csak a projektgazda, a közreműködő hatóság vagy az Umweltanwalt [környezetvédelmi ombudsman, Ausztria] kérheti annak külön megállapítását, hogy a projekt esetében kötelező-e környezeti hatásvizsgálatot végezni?

6) Lehetővé teszi-e a 2011/92/EU irányelv, hogy az ezen irányelv II. mellékletének 10. b) pontja szerinti „városfejlesztési projektek” esetében a szükséges környezeti hatásvizsgálat elvégzése előtt vagy azzal párhuzamosan, illetve a környezeti hatások – a környezeti hatásvizsgálat szükségességének megállapítására irányuló – egyedi vizsgálatának befejezése előtt a városfejlesztési projekt egészének részét képező egyes építési intézkedésekre építési engedélyeket adjanak ki, amely engedélykiadással összefüggésben az építésügyi eljárás keretében nem kerül sor a környezeti hatásoknak a 2011/92/EU irányelv értelmében vett átfogó vizsgálatára, és a nyilvánosság csak korlátozott ügyféli jogállással rendelkezik?

A hivatkozott közösségi jogi rendelkezések

Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2011/92/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. április 16-i 2014/52/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Bundesgesetz über die Prüfung der Umweltverträglichkeit (a környezeti hatások vizsgálatáról szóló szövetségi törvény [Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000 {a környezeti hatásvizsgálatról szóló 2000. évi törvény}], a továbbiakban: 2000. évi UVP-G), 1. §, a 2. § (1) bekezdése, a 3. § (1), (2), (4), (4a), (6), (7) és (9) bekezdése, a 39. § (1) bekezdése, az 1. melléklet 2. oszlopának 18. b) pontja és 2. melléklet

A 2000. évi UVP-G 2. §-ának (2) bekezdése a következőképpen szól:

(2) Projekt egy létesítmény kivitelezése vagy a természetes környezetbe és a tájba történő egyéb beavatkozás, ideértve az ezzel térben vagy tárgyában összefüggő valamennyi tevékenységet. Egy projekt egy vagy több létesítményre vagy beavatkozásra terjedhet ki, ha ezek egymással térbeli és tárgybeli összefüggésben állnak.

A 2000. évi UVP-G 3. §-a a következőképpen rendelkezik:

3. § (1) Az 1. mellékletben felsorolt projektek, valamint e projektek módosítása tekintetében a környezetre gyakorolt hatások vizsgálatát a következő rendelkezéseknek megfelelően kell elvégezni. Az 1. melléklet 2. és 3. oszlopában felsorolt projekteket egyszerűsített eljárásban kell vizsgálni.

(2) Az 1. mellékletben felsorolt olyan projektek esetében, amelyek nem érik el az ott meghatározott küszöbértékeket, vagy nem felelnek meg az ott meghatározott kritériumoknak, de más projektekkel együtt eléri a vonatkozó küszöbértéket, vagy megfelelnek a kritériumnak, a hatóság egyedi alapon állapítja meg, hogy a hatások összeadódása miatt várhatóan jelentős káros, zavaró vagy terhelő hatást gyakorol-e a projekt a környezetre, és ezért el kell-e végezni a környezeti hatásvizsgálatot a tervezett projekt esetében. Az összeadódás szempontjából figyelembe kell venni a más hasonló és térben összefüggő – meglévő vagy engedélyezett – projekteket, illetve azokat a projekteket, amelyeket korábban teljes körű engedélyezés iránti kérelemmel benyújtottak valamely hatósághoz, vagy amelyeket korábban a 4. vagy 5. § alapján kérelmeztek. Nem kell egyedi vizsgálatot végezni, ha a tervezett projekt kapacitása nem éri el a küszöbérték 25%-át. Az egyedi esetben történő döntéshozatal során figyelembe kell venni az (5) bekezdés 1–3. pontja szerinti kritériumokat, és alkalmazni kell a (7) és (8) bekezdést. A környezeti hatásvizsgálatot egyszerűsített eljárásban kell elvégezni. Az egyedi vizsgálatot nem kell elvégezni, ha a projektgazda környezeti hatásvizsgálat elvégzését kéri.

(6) A környezeti hatásvizsgálat vagy az egyedi vizsgálat befejezése előtt az (1), (2) vagy (4) bekezdés szerinti vizsgálat kötelezettsége alá tartozó projektekre nem adhatók engedélyek, és a környezeti hatásvizsgálat befejezése előtt a közigazgatási rendelkezések alapján közölt értesítések nem rendelkeznek joghatással. Az e rendelkezés megsértésével kiadott engedélyeket a 39. §

(3) bekezdése alapján hatáskörrel rendelkező hatóság három éven belül érvénytelenné nyilváníthatja.

(7) A hatóságnak a projektgazda, a közreműködő hatóság vagy a környezetvédelmi ombudsman kérésére meg kell állapítania, hogy egy adott projekt tekintetében e szövetségi törvény alapján el kell-e végezni a környezetre gyakorolt hatások vizsgálatát, továbbá azt, hogy az 1. mellékletben vagy a 3a. § (1)–(3) bekezdésében rögzített melyik tényállás megvalósítására irányul a projekt. E megállapítás hivatalból is történhet.

Az 1. melléklet 2. oszlopának 18. b) pontja környezeti hatásvizsgálati kötelezettséget ír elő az alábbi projektek tekintetében:

b) városfejlesztési projektek^{3a)} legalább 15 ha-s területfelhasználással és 150 000 m²-t meghaladó bruttó alapterülettel;

^{3a)} A városfejlesztési projektek átfogó, multifunkcionális, mindenesetre lakó- és kereskedelmi épületekkel – a projekt területét meghaladó kiterjedésű, az épületek megközelítését biztosító úthálózatot és a projekt területét meghaladó vonzaskörzettel rendelkező, az ellátást szolgáló létesítményeket is ideértve – történő területbeépítésre irányuló fejlesztési projektek. A városfejlesztési projektek, illetve azok részei a végrehajtásukat követően már nem minősülnek az e látjegyzet értelmében vett városfejlesztési projekteknek.

Az 1. melléklet 3. oszlopa a következőket írja elő a városfejlesztési projektek tekintetében:

A b) pont esetében a 3. § (2) bekezdése azzal a kikötéssel alkalmazandó, hogy az utolsó öt évben engedélyezett kapacitások összegét – a kérelmezett kapacitást, illetve kapacitásbővítést is ideértve – kell figyelembe venni.

Wiener Stadtentwicklungs-, Stadtplanungs- und Baugesetzbuch (a városfejlesztésről, várostervezésről és építésről szóló bécsi törvénykönyv [Bauordnung für Wien {bécsi építési szabályzat} – BO für Wien]), a 70. § (1) bekezdése, a 134. § (1) és (3) bekezdése

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 2018. november 30-án a WertInvest Hotelbetriebs GmbH az „ICV Heumarkt Neu – Neubau Hotel InterContinental, Wiener Eislaufverein WEV” projektre vonatkozó építésügyi hatósági engedély iránti kérelmet nyújtott be a Magistrat der Stadt Wienhez (Bécs város önkormányzata, Ausztria). A területet át kívánják alakítani a kérelmezett projekt keretében. A meglévő Hotel InterContinentalt le kívánják bontani, két új épületet kívánnak felhúzni szállodai, kereskedelmi és konferenciahelyiségek számára, egy tornyot, illetve „toronyházat” kívánnak emelni szállodai, rendezvény-, lakó- és irodai célokra, valamint egy talapzatként szolgáló, illetve alapépületet kívánnak építeni szállodai, konferencia- és

kereskedelmi célokra (három alagsori szinttel), amelyen a torony és az egyik új épület áll majd. A nem a talapzaton álló épület („Heumarktgebäude”) a talapzat és a szomszédos hangversenycsarnok között áll, és szintén három alagsori szinttel rendelkezik. Ezenkívül – egy földalatti műjégpályával és egy uszodát is magában foglaló földalatti sportcsarnokkal együtt – újjáépítik a meglévő korcsolyapályát. Egy mélygarázst is építeni kívánnak 275 parkolóhellyel a gépjárművek számára. A projekt területfelhasználása körülbelül 1,55 ha, a bruttó alapterület pedig mintegy 89 000 m². A projekt egészének helyszíne a „Historisches Zentrum Wien” („Bécs történelmi központja”) UNESCO világörökségi helyszín belső övezete.

- 2 2017. október 17-én a WertInvest Hotelbetriebs GmbH a 2000. évi UVP-G alapján annak megállapítását kérte, hogy az említett építési projekt esetében nem kell környezeti hatásvizsgálatot végezni.
- 3 E kérelemmel kapcsolatban a Wiener Landesregierung (Bécs tartomány kormánya, Ausztria) a 2018. október 16-i határozatában megállapította, hogy nem kell környezeti hatásvizsgálatot végezni, mivel a 2000. évi UVP-G 1. mellékletének egyik tényállása sem valósul meg. A „városfejlesztési projekt” tényállását (az 1. melléklet 2. oszlopának 18. b) pontja) illetően megállapítást nyert, hogy a küszöbértékek elérésére nem kerül sor, és az említett törvény összeadódásra vonatkozó rendelkezése sem alkalmazható, mivel nem kerül sor a küszöbérték 25%-ának ehhez szükséges elérésére.
- 4 A szomszédok és egy környezetvédelmi szervezet keresetet indított e határozattal szemben.
- 5 A kereset elbírálására hatáskörrel rendelkező Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria) arról tájékoztatta a kérelmezőt és Bécs város önkormányzatát, hogy álláspontja szerint a 2011/92/EU irányelv II. mellékletének 10. b) pontja szerinti rendelkezést nem megfelelően ültették át, szakértőt rendelt ki, és tárgyalást tűzött ki. A WertInvest Hotelbetriebs GmbH erre tekintettel visszavonta megállapítás iránti kérelmét.
- 6 Bár a megállapítás iránti kérelmet visszavonták, 2019. április 9-i ítéletében a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) megállapította, hogy a szóban forgó projekt esetében kötelező környezeti hatásvizsgálatot végezni. A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) az ilyen határozat hivatalból történő meghozatalának lehetőségére, valamint arra hivatkozott, hogy a kérelmező nem adott érthetően hangot azon szándékának, hogy lemond a projekt megvalósításáról. A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) megállapította, hogy az osztrák jogalkotó a 2000. évi UVP-G 1. melléklete 2. oszlopának 18. b) pontja szerinti, a „városfejlesztési projektekre” vonatkozó környezeti hatásvizsgálati tényállás meghatározásakor nem vette kellőképpen figyelembe a projekt védendő területen való elhelyezkedését. E védett területek közé tartoznak az UNESCO világörökségi helyszínei is. A szóban forgó projekt azt mutatja, hogy a küszöbértékeket el nem érő projektek is jelentős hatást

gyakorolhatnak az UNESCO által védett városépítészeti együttesekre. Tartalmi szempontból a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) kifejti, hogy Ausztria nem megfelelően ültette át a 2011/92/EU irányelv II. mellékletének 10. b) pontját, és ezért nem vehetők figyelembe a 2000. évi UVP-G 1. melléklete 2. oszlopának 18. b) pontja szerinti kritériumok és küszöbértékek, és a bíróságnak egyedi vizsgálatot kell végeznie a projekt védett területre gyakorolt hatásai tekintetében. Ebből környezeti hatásvizsgálati kötelezettség következik.

- 7 2021. június 25-i ítéletével a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) hatályon kívül helyezte a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) ítéletét. Megállapította, hogy a kérelem visszavonását követően a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) már nem rendelkezik hatáskörrel.
- 8 A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) Bécs tartomány kormányának 2018. október 16-i határozatát is megsemmisítette.
- 9 A környezeti hatásvizsgálati kötelezettség fennállásának megállapítására irányuló eljárás ideje alatt az építésügyi eljárás továbbra is folyamatban volt Bécs város önkormányzata előtt, amely meg kívánta várni a környezeti hatásvizsgálati eljárás eredményét. Végül az önkormányzat 2019 decemberében meghallgatást tartott. Megállapítást nyert, hogy a projekt a bécsi építési szabályzat alapján engedélyezhető lenne. A környezeti hatásvizsgálat szükségességének kérdésében a döntést későbbre halasztották.
- 10 Mivel az építésügyi hatóság a megállapítási eljárás lezárására várt, 2019. március 12-én a WertInvest Hotelbetriebs GmbH mulasztási keresetet indított a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság, Ausztria) előtt, és kérte, hogy a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság) adja meg a kért építési engedélyt (a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség hiányának hallgatólagos megállapítása mellett). További beadványaiban a WertInvest Hotelbetriebs GmbH azzal érvelt, hogy a kérelmezett projektekre a 2000. évi UVP-G 1. melléklete 2. oszlopának 18. b) pontjában szereplő küszöbértékekre tekintettel nem vonatkozik környezeti hatásvizsgálati kötelezettség.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 11 A jelen ügyben szereplőhöz hasonló mulasztási kereset elfogadható, ha a hatóság a kérelem beérkezésétől számított hat hónapon belül nem hozott határozatot. Ha az elfogadható és megalapozott mulasztási kereset eredményeként a kérelem elbírálására vonatkozó hatáskör a közigazgatási bíróságra száll át, akkor a közigazgatási bíróságnak magának kell döntenie a közigazgatási ügyben, anélkül, hogy kifejezetten döntenie kellene a mulasztási kereset tárgyában. A Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság) az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolását szükségesnek tartja határozathozatalához.

- 12 A nemzeti hatásköri szabályok alapján a közigazgatási bíróság (az esetleges környezeti hatásvizsgálati kötelezettségre figyelemmel) köteles előzetes kérdésként hivatalból vizsgálni hatáskörét, és érthető megállapítások alapján megindokolni, hogy miért a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség hiányából és így hatáskörének fennállásából indul ki. A 2000. évi UVP-G 3. §-ának (6) bekezdése értelmében a környezeti hatásvizsgálat vagy az egyedi vizsgálat befejezése előtt a 2000. évi UVP-G 3. §-ának (1), (2) vagy (4) bekezdése szerinti vizsgálat kötelezettsége alá tartozó projektekre nem adhatók engedélyek a környezeti hatásvizsgálat befejezése előtt.
- 13 A jelen esetben esetlegesen csak a 2000. évi UVP-G 1. melléklete 2. oszlopának 18. b) pontja szerinti városfejlesztési projekt alapozhat meg környezeti hatásvizsgálati kötelezettséget. A városfejlesztési projektek esetében a küszöbértékeket legalább 15 ha-s területfelhasználásban és legalább 150 000 m²-es bruttó alapterületben határozták meg. A városfejlesztési projektek esetében ezenkívül egy, az összeadódásra vonatkozó különös rendelkezést is alkalmazni kell, amely szerint az utolsó öt évben engedélyezett kapacitások összegét – a kérelmezett kapacitást, illetve kapacitásbővítést is ideértve – kell figyelembe venni. A törvény úgy határozza meg a városfejlesztési projektek fogalmát, hogy azok átfogó, multifunkcionális, mindenesetre lakó- és kereskedelmi épületekkel – a projekt területét meghaladó kiterjedésű, az épületek megközelítését biztosító úthálózatot és a projekt területét meghaladó vonzókörzettel rendelkező, az ellátást szolgáló létesítményeket is ideértve – történő területbeépítésre irányuló fejlesztési projektek. A városfejlesztési projektek, illetve azok részei a végrehajtásukat követően már nem minősülnek városfejlesztési projekteknek.
- 14 Az engedélyezési eljárásban elfoglalt ügyféli jogállása keretében minden szomszédnak alanyi joga van a jogszabályi hatáskörök tiszteletben tartásához. Meg kell tehát vizsgálni a valamelyik szomszéd által a környezeti hatásvizsgálati kötelezettségre hivatkozva felhozott, a hatáskör hiányára vonatkozó kifogást. A szomszédok e tekintetben a 2011/92/EU irányelv értelmében vett „érintett nyilvánosság” részét képezik, akiknek lehetőséggel kell rendelkezniük arra, hogy jogorvoslattal éljenek a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség hiányát megállapító határozattal szemben.
- 15 A városfejlesztési projektnek a 2000. évi UVP-G 1. melléklete 2. oszlopának 18. b) pontja szerinti tényállása a 2011/92/EU irányelv II. melléklete 10. b) pontjának átültetését szolgálja, amely szerint többek között a „városfejlesztési projektek” esetében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni. Az irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok határozzák meg, hogy a II. mellékletben felsorolt projekteket alá kell-e vetni ilyen vizsgálatnak. A tagállamok ezt esetenkénti vizsgálattal, nemzeti szinten megállapított küszöbértékek vagy szempontrendszer alapján, illetve mindkét eljárást alkalmazva határozzák meg. Abban az esetben, ha esetenkénti vizsgálat elvégzésére, illetve küszöbértékek vagy szempontrendszer megállapítására kerül sor, figyelembe kell venni az irányelv III. mellékletében előírt kiválasztási kritériumokat. A

III. mellékletben előírt, annak eldöntéséhez szükséges kritériumok egyike, hogy fennáll-e környezeti hatásvizsgálati kötelezettség vagy sem, „[a] projektek helyszíne” (2. pont), azon belül pedig „a természetes környezet terhelhetősége, különös tekintettel” (c) pont) többek között „a történelmi, kulturális vagy régészeti jelentőségű tájakra és területekre” (viii. alpont).

- 16 Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamok bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, amelynek keretei között kritériumok és/vagy küszöbértékek meghatározásával megkönnyíthetik a projekt és az arra vonatkozó környezeti hatásvizsgálati kötelezettség értékelését. E mérlegelési mozgástér azonban korlátozza az a kötelezettség (a 2011/92/EU irányelv 2. cikkének (1) bekezdése), hogy többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni. A mérlegelési mozgástér túllépésére kerülné sor, ha a kritériumokat és a küszöbértékeket úgy határoznák meg, hogy valamely projektípust eleve mentesítenének a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség alól, kivéve, ha átfogó vizsgálat alapján úgy tekinthető, hogy várhatóan a kizárt projektek egyike sem gyakorol jelentős hatást a környezetre (lásd: 2013. március 21-i Salzburger Flughafen ítélet, C-244/12, EU:C:2013:203, 29. és azt követő pontok). Összességében az irányelv II. mellékletében felsorolt tényállások értelmezésekor figyelembe kell venni, hogy a 2011/92/EU irányelv alkalmazási köre kiterjedt, és célkitűzései széles körűek (lásd: 2016. november 24-i Bund Naturschutz in Bayern és Wilde ítélet, C-645/15, EU:C:2016:898, 23. pont). A tagállamokat megillető mérlegelési mozgástér túllépése esetén a nemzeti hatóságok a 2011/92/EU irányelv 2. cikkének (1) bekezdése, valamint 4. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján kötelesek egyedi alapon megvizsgálni, hogy a projekt várhatóan jelentős hatást gyakorol-e a környezetre, és ha igen, kötelesek a környezeti hatásvizsgálatot elvégezni (lásd: 2013. március 21-i Salzburger Flughafen ítélet, C-244/12, EU:C:2013:203, 43. pont).
- 17 A városfejlesztési projekteket illetően a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) már megállapította, hogy nem állapítható meg, hogy bizonyos típusú projektek mindegyike eleve mentesülne a hatásvizsgálati kötelezettség alól, és ezért a mérlegelési mozgástér túllépésére került volna sor. A 2011/92/EU irányelv II. mellékletének hatálya alá tartozó projektekre vonatkozó engedélyezési eljárásokkal foglalkozó nemzeti hatóságoknak azonban különleges vizsgálatot kell lefolytatniuk annak eldöntése céljából, hogy a 2011/92/EU irányelv III. mellékletében foglalt kritériumokra tekintettel szükség van-e környezeti hatásvizsgálat elvégzésére.
- 18 Már az Európai Unió is kifogásokat fogalmazott meg a nemzeti átültető intézkedések uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően, és ennek során a szóban forgó projektekre is hivatkozott. A Bizottság véleménye szerint az osztrák jogalkotó által a 2000. évi UVP-G-ben a városfejlesztési projektek tekintetében meghatározott küszöbértékek olyan magasak, hogy a gyakorlatban minden ilyen

típusú, ma lehetséges projekt eleve mentesül a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség alól.

- 19 A szóban forgó projekt kialakítása miatt, amely projekt többek között teljesen megváltoztatná a városképet, Bécs történelmi központját az UNESCO 2017-ben felvette „a veszélyeztetett világörökség vörös listájára”.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 20 A Verwaltungsgericht Wienben (bécsi közigazgatási bíróság) felmerül a kérdés, hogy a 2011/92/EU irányelv osztrák jogba történő átültetése során olyan magas küszöbértékek és kritériumok meghatározására került-e sor, hogy a gyakorlatban valamely projekt típus eleve mentesül a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség alól, és hogy az osztrák jogalkotó ezzel túllépte-e mérlegelési mozgásterét.
- 21 A második kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy „a történelmi, kulturális vagy régészeti jelentőségű tájak[nak] és területek[nek]” a 2011/92/EU irányelv III. mellékletében felsorolt, „[a] 4. cikk (3) bekezdése szerinti kiválasztási kritériumok” keretében történő említésére tekintettel a különösen védendő területek (mint például az UNESCO világörökségi helyszínei) tekintetében alacsonyabb küszöbértékeket vagy kevésbé bonyolult kritériumokat kell-e meghatározni, illetve hogy a projekt helyszínét is figyelembe kell-e venni, amit a 2000. évi UVP-G nem ír elő a városfejlesztési projektek tekintetében.
- 22 A harmadik kérdés annak tisztázására irányul, hogy összeegyeztethetők-e a 2011/92/EU irányelvvel az összevonás (összeadás) e kérdésben ismertetett korlátozásai, mivel azok jelentősek, és hatással vannak a vizsgálat terjedelmére.
- 23 Ha az osztrák jogalkotó túllépte mérlegelési mozgásterét az irányelv átültetése során, a nemzeti hatóságok kötelesek egyedi alapon megvizsgálni, hogy a projekt várhatóan jelentős hatást gyakorol-e a környezetre, és hogy adott esetben kell-e környezeti hatásvizsgálatot végezni. A negyedik kérdés annak tisztázására irányul, hogy a konkrét esetben hogyan kell elvégezni ezt az egyedi vizsgálatot.
- 24 Az ötödik kérdés az építésügyi eljárás jogi keretfeltételein alapul. A bécsi építési szabályzat szerint csak egy korlátozott személyi kör rendelkezik ügyféli jogállással. A „nyilvánosság” szinte teljesen ki van zárva, és így jogvédelmi lehetőségekkel sem rendelkezik a kérdést előterjesztő bíróságnak a környezeti hatásvizsgálat szükségességére vonatkozó határozatával szemben. Rá kell azonban mutatni arra, hogy még a 2000. évi UVP-G szerinti megállapítási eljárásban is csak egy korlátozott személyi kör rendelkezik ügyféli jogállással.
- 25 A hatodik kérdés arra tekintettel merül fel, hogy az osztrák jog szerint a városfejlesztési projektek esetében egyes építési intézkedések a projekt egészére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati kötelezettségtől függetlenül is engedélyezhetők. A Bíróság már határozott olyan helyzetekről, amelyekben a végleges engedélyezés egy előzetes határozattal együtt egy „több szakaszból álló

engedélyezési eljárást” képez. A Bíróság ezzel kapcsolatban megállapította, hogy ilyen esetben főszabály szerint abban az időpontban kell elvégezni a környezeti hatásvizsgálatot, amelytől kezdve meghatározható és megvizsgálható a projekt által várhatóan a környezetre gyakorolt valamennyi hatás. Ha helytálló a törvénynek a kérelmező által képviselt azon értelmezése, amely szerint a környezeti hatásvizsgálati eljárás és az építési engedélyezési eljárás bizonyos mértékben párhuzamosan folyik, akkor az a kérdés is felmerül, hogy az uniós jog szerint elfogadható-e egy olyan részprojekt „előzetes” építésjogi engedélyezése, amely egy átfogó városfejlesztési projekt részét képezi, és amellyel összefüggésben az építési engedélyezési eljárás során nem kerül sor a környezeti hatások átfogó vizsgálatára, és a törvény csak korlátozott ügyféli jogállást ír elő.

MUNKADOKUMENTUM